

5. mednarodna konferenca INTEGRALNO ZELENO GOSPODARSTVO ZA BOLJŠI SVET
- IGE2019. Poljčane, Špitalič in Žička kartuzija, Slovenija, 22. – 24. november, 2019.

»SKUPNO« KOT DEL INTEGRALNEGA ZELENEGA KONCEPTA USTVARJALNO KRMARI MED ZASEBNIM IN JAVNIM

nevenka.bogataj@acs.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

VSEBINA

CILJ:

- Pokazati **potencial** tim. vmesnih/intermediarnih institucij
- Predstaviti **slovensko prakso** tim. vmesnih institucij
- **Povezati omenjeno prakso s konceptom IGS in IGE**

PROBLEM, RQ

Ali „vmesne“ institucije **zapolnjujejo** prostor med zasebnim in javnim **ali ga delijo?**

KLJUČNI REZULTATI IN SPOROČILA

Med zasebnim in javnim ni praznega prostora

Primeri Slo prakse so **AS** (nastale od sp. Navzgor) in **ŠK** (nastali od zgoraj navzdol)

- Ključna je samo-oblikovanje/nadzor pravil, kar je element **upravljanja**
- Kompleksnost vmesnih institucij je blizu **koncepta IGS oz. IGE**

Racionalizem – SPOZNAVATI (KNOWING, NAVIGATING)

ZNANOST IN
TEHNOLOGIJA

MORALNO JEDRO, VREDNOTE,
DRUŽBENA ODGOVORNOST, ...

FINANCE IN
PODJETNIŠTVO

KULTURA IN
TRADICIJA

Holizem
POSTAJATI
(BECOMING,
EMERGING)

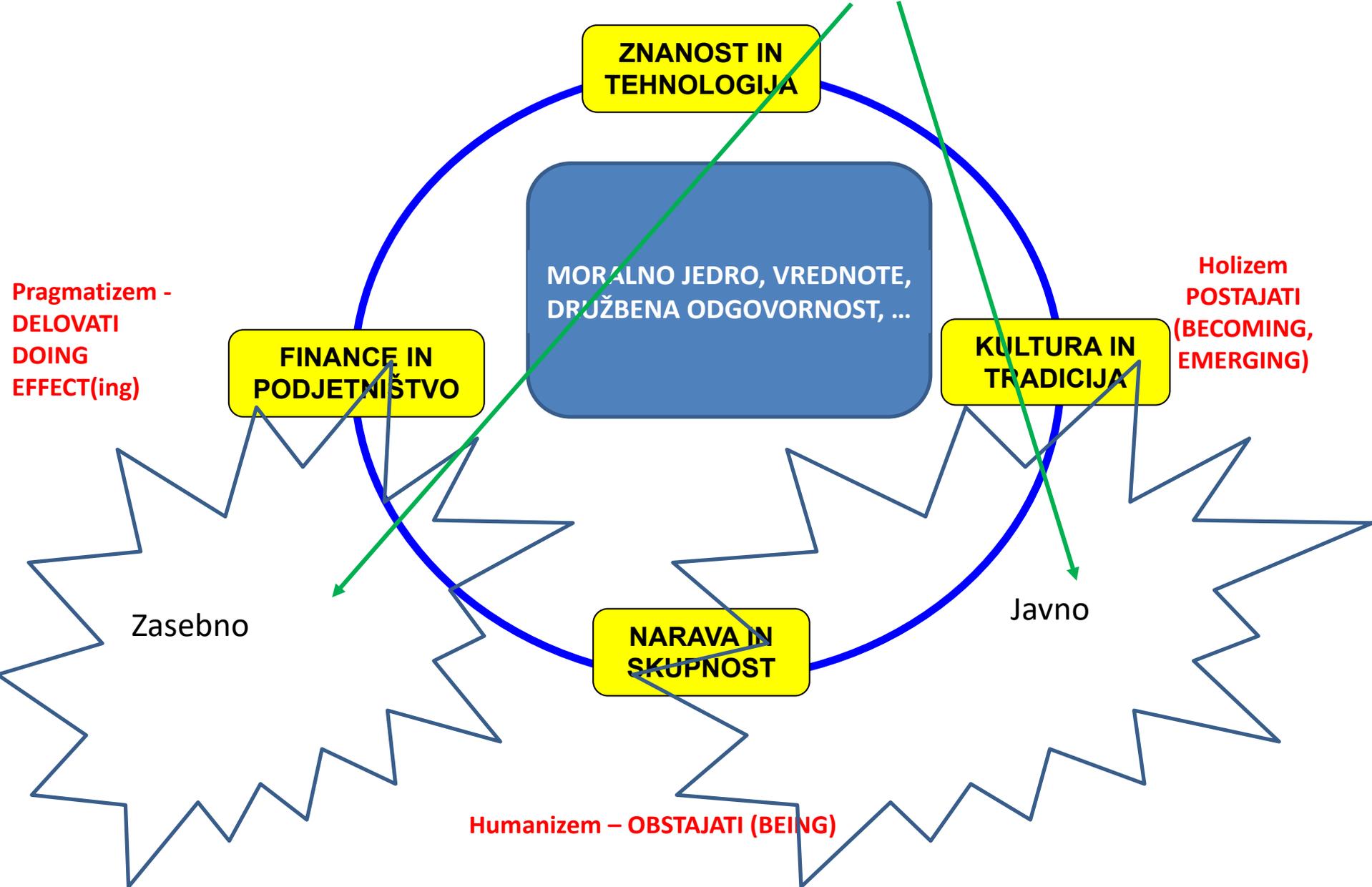
NARAVA IN
SKUPNOST

Javno

Humanizem – OBSTAJATI (BEING)

Zasebno

Pragmatizem -
DELOVATI
DOING
EFFECT(ing)

JAVNO (npr. izobraževanje) ?

Primer ŠK

DEFINICIJA: mala učna skupina

Cilj je učenje

Svoboda izbire, ... lokalno vpeta

Spremljana (→ baza podatkov)

Obvezno javno predstavi rezultat učenja

5-12 sodelujočih (ne članov!)

Usposobljen mentor (62 ur)

Vabljen strokovnjak, Nac. koordinator

Instituc. Okvir & sredstva

Spletno spremljanje

KLJUČNI ELEMENTI

Osebna odgovornost & „proizvodnja“ javnega

Komunikativno izenačenje v ravnotežje (e.g. soglasje)

Pretok, izmenjava info/znanja/ vrednot...

Rezultati spremljanja

NVO (20% stabilno), **ZASEBNIKI** (30%, a upad), **JAVNE INSTIT** (50%, trend raste)

VSEBINE: 1/5 etnologija (raste), 1/5 ročne spretnosti (stabilno), 10% ekologija (splošna rast), 10% osebna rast (raste v mestih), 10% branje (upada), 30% drugo razpršeno (ekon., mediji, jeziki, IKT, ...) **30% SCs se navezuje na naravne vire, (tradicija proizvodnje, proizvodne verige, upravljanje zemljišč)**

MOTIVACIJA visoka & STABILNA

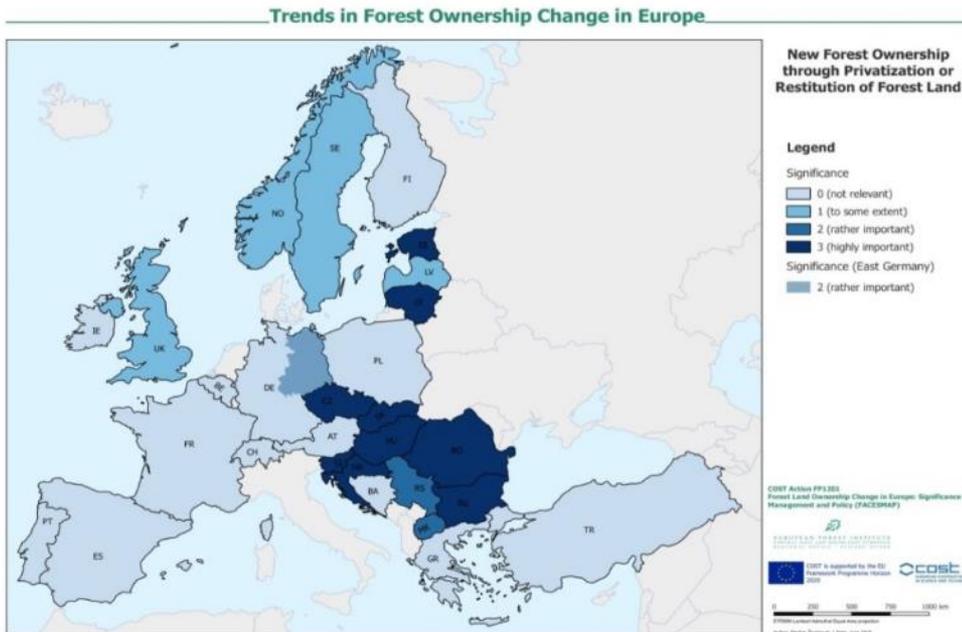
KAKOVOST JE OPREDELJENA kot: pestrost sodelujočih, inovativne vsebine, vključevanje marginaliziranih, lokalna vpetost ...

Funkcionalne značilnosti :
kompleksnost, dinamika, stalno prilagajanje

PRIMER AS

zasebna posest, javne dobrine (ekosistemske storitve)

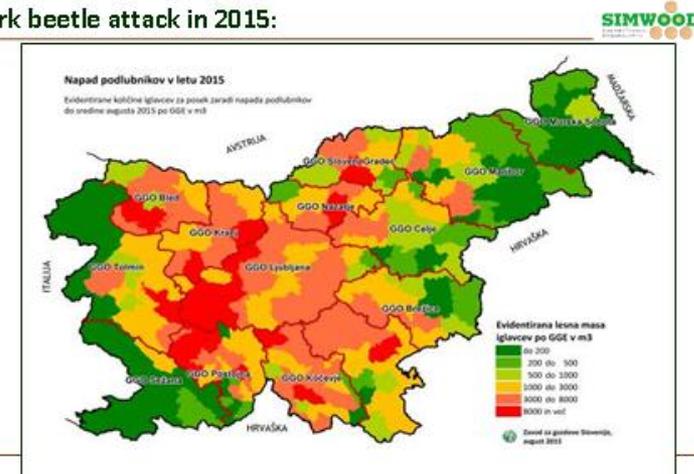
Bark beetle attack in 2015:

AS so se odzvale najbolje

Zakaj?

Površina → dohodek, potencial za trg, tradicija, izkušnje – vodja ima znanje, zavedanje posledic ...

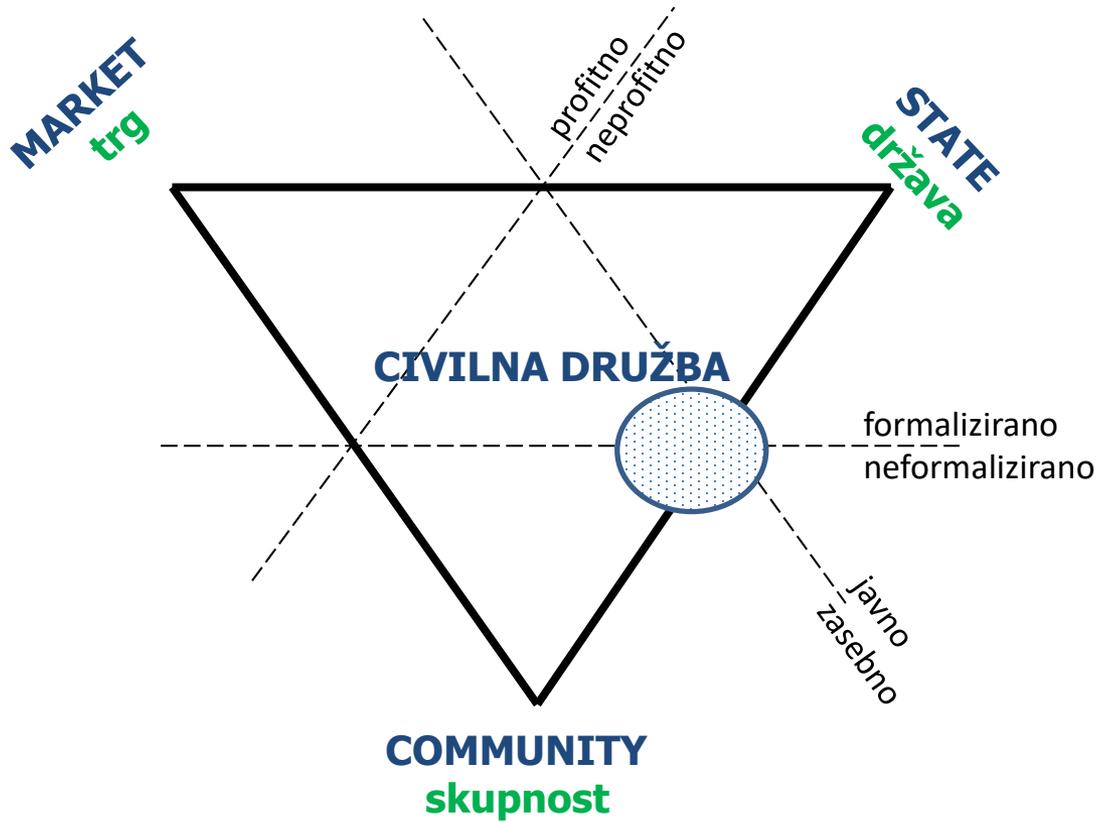
Gre za lokalno specifične kombinacije.

OKOLJSKI PROBLEMI

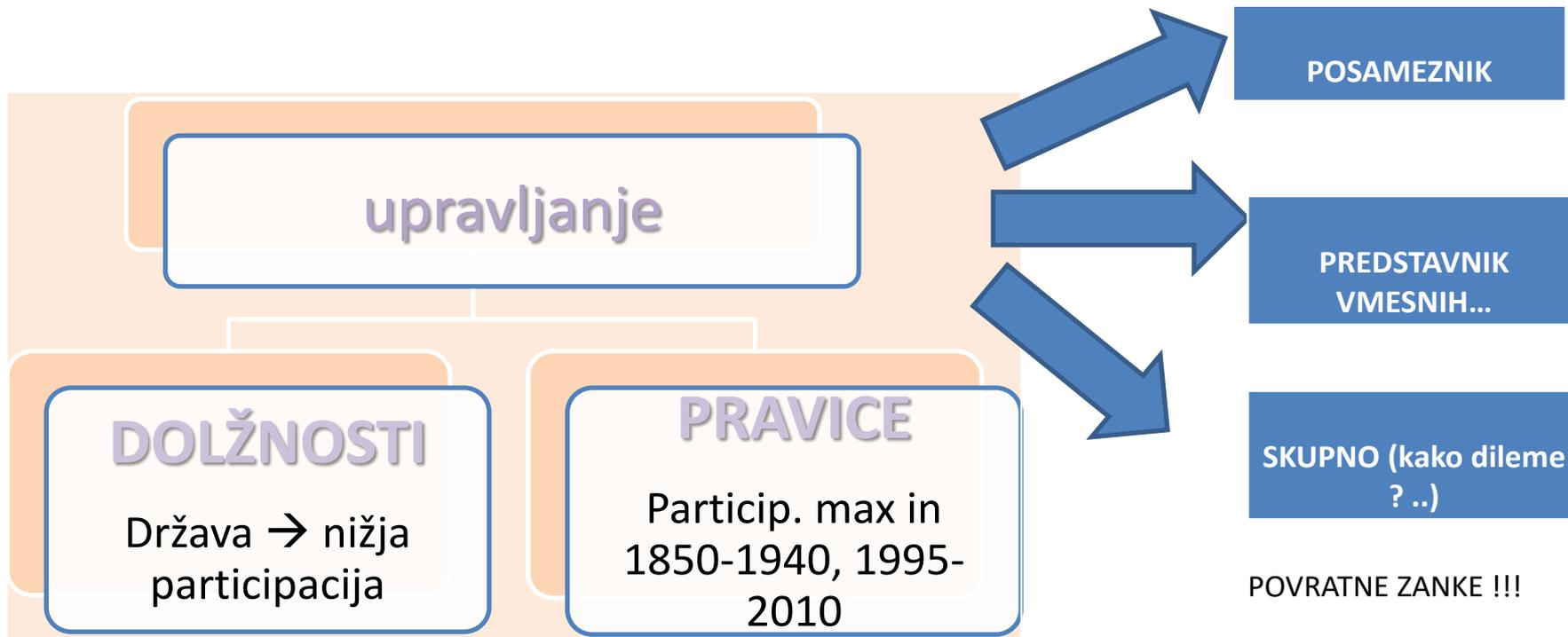
tradicionalni in novi kličejo k skupnim rešitvam
(državnim?)

Vidik	TRADICIONALNI PROBLEMI / IZZIVI	NOVI PROBLEMI / IZZIVI
Razlogi	Jasni, določljivi (npr. onesnaževalec)	Difuzni, pogojeni z načinom delovanja družbe
Vidnost	Da (dim, izpust, ...)	Učinek viden z zamikom, kompleksen, težje dokazljiv, ker kompleksen...
Pomen časa in prostora	Vzrok in učinek lahko neposredno in očitno povežemo (konkretna tovarna – konkretno onesnaženje)	Povzročitelj se lahko skrije , umakne ukrepom (npr. spremembe genov, GSO ...)
Model vključevanja znanosti & izobraževanja	Očitna izkušnja, strokovni monitoring → razlaga → ukrepi	Le znanstveni in delni dokazi preden s postopki utemeljeno ukrepanje
Primer: Učenje....Radlje, Žled na postojnskem;		

Pestoff, 1992

NAČELA UPRAVLJANJA (ravnotežje med pravicami in dolžnostmi)

INTEGRACIJA

Zasebnega (zaprto) in javnega (odprto CPR), ki je pogosto v državni formalni lasti (v SLO ne) **ne zadostuje**

Vmesne oblike imajo vlogo pretoka, povratnih zank, kohezije, ... → prilagajanja

ZAKLJUČKI

- Ali „vmesne“ institucije **zapolnjujejo** prostor med zasebnim in javnim **ali ga delijo? Intermediarne instit. Prostor med zasebnim in javnim ZAPOLNJUJEJO.**
- **Imajo vlogo za**
 - Ohranjanje, spodbujanje, ustvarjanje **pomena, smisla, pripadnosti, krajevne identitete, kontinuitete, so-odvisnosti**
 - Skrb za „teritorij“ kot **sociokulturno konstrukcijo**
 - Lokalno specifične „participativne pristope“ – večerno branje, zbiranje ob vodnjaku, ... odločanje pod lipo, ..) → Scenariji prihodnosti → odločitve
- **ŠK in AS so vmesne institucije na področju učenja/ odločanja/ integracije in identitete**

Literatura

- BOGATAJ, Nevenka, KRČ, Janez. A forest commons revival in Slovenia. *Society & natural resources*, ISSN 0894-1920, 2014, vol. 27, iss. 8, str. 867-881, ilustr. <http://dx.doi.org/10.1080/08941920.2014.918225>, doi: [10.1080/08941920.2014.918225](http://dx.doi.org/10.1080/08941920.2014.918225)
- BOGATAJ, Nevenka. Community empowerment and transformative learning through study circles. V: BOGATAJ, Nevenka (ur.), DEL GOBBO, Giovanna (ur.). *Lifelong learning devices for sustainable local development : the study circles experience in the cross border area Italy-Slovenia*, (Education, 1). Gorizia: Comitato regionale dell'Enfap del Friuli Venezia Giulia. 2015, str. 51-62. http://www.prc.si/files/1713_1608_0442455528a_Lifelong%20Learning%209788846742834.pdf
- GATTO, Paola, BOGATAJ, Nevenka. Disturbances, robustness and adaptation in forest commons : comparative insights from two cases in the Southeastern Alps. *Forest Policy and Economics : a companion journal to Forest Ecology and Management*, ISSN 1389-9341. [Print ed.], sept. 2015, vol. 58, str. 56-64. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S138993411500060X#MMCvFirst>, doi: [10.1016/j.forpol.2015.03.011](http://dx.doi.org/10.1016/j.forpol.2015.03.011)
- PICIGA, Darja, BOGATAJ, Nevenka, et al. Integral green Slovenia : a multitude of stories, a multidimensional and multi-layered process. V: PICIGA, Darja (ur.), SCHIEFFER, Alexander (ur.), LESSEM, Ronnie (ur.). *Integral green Slovenia : towards a social knowledge and value based society and economy at the heart of Europe*, (Integral green society and economy series). London [i. e.] Abingdon; New York: Routledge. 2016, str. 21-41
- RODELA, Romina, TUCKER, Catherine M., ŠMID HRIBAR, Mateja, SIGURA, Maurizia, BOGATAJ, Nevenka, URBANC, Mimi, GUNYA, Alexey. Intersections of ecosystem services and common-pool resources literature : an interdisciplinary encounter. *Environmental science & policy*, ISSN 1462-9011, April 2019, vol. 94, str. 72-81. <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2018.12.021>, doi: [10.1016/j.envsci.2018.12.021](http://dx.doi.org/10.1016/j.envsci.2018.12.021).
- SLAPNIK, Marko, BOGATAJ, Nevenka. Nature- and heritage-based tourism : Solčavsko as a case of resource management by the local community. V: PICIGA, Darja (ur.), SCHIEFFER, Alexander (ur.), LESSEM, Ronnie (ur.). *Integral green Slovenia : towards a social knowledge and value based society and economy at the heart of Europe*, (Integral green society and economy series). London [i. e.] Abingdon; New York: Routledge. 2016, str. 89-97